

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 ft.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50

Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-utca, 106. szám, Dugóczy ház, — a szerkesztőségbe bérmentre küldendő.

Előfizethető helyben:
TELEGDI K. LAJOS és FI. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

Hirdetési díj:
Négy hasábolj postán 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többesb hirdetések alkalmán szerinti a legolcsóbb ártól számítanak fel.
Bélyegdíj minden kiadás beiktatásért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újságszám sora 50 krajcár.

„Nyitár” ben megjelenő közlemény minden postán sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó hivatalban, KUTASI I. könyvnyomdájában, valamint ZICHNER M. H. könyv. iróházában is. Név nélkül vagy bérmentesen beküldött levelek nem vételnek figyelembe.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Szegénylegények.

Rablók garázdálkodnak tul a Dunán. Az onnan jövő hírek nap-napután megdöbbentőbbek. Szervezett bandák kóborolják be a megyének városait, községeit, tanjáit és az emberek már nem merik nyugalomra bajtani fejüket, mert szakadatlan sorban követik egymást a rablási esetek és sohse lehet tudni, melyik éjszaka hol jelennek meg a szegénylegények.

Valóságos szegénylegény világ járja Dunántul.

Somogy, Zala és Veszprém vármegyékben szervezett rablóbandák rendszeres harcot folytatnak a békés társadalom ellen.

Mint vad ellenség törnek be a zsványok falvakba, városokba, — megsarczolják a kiszemelt áldozatokat és eltűnnek, mintha a föld nyelte volna el őket.

A Bakony kezd ismét azt a szerepet játszani, melyről meg van énekelve annyi rablóhistoriában, amit a ponyvákon árulnak még ma is, hiába küzdök ellene a társadalom, hiába akarják a durva historiat krájezáros jó irodalmi termékekkel kiszorítani.

Eppen így hiába védekeznek a társadalom a régi vadáságok ellen, melyek »Betyarenland» hírébe hozták Magyarországot a külföldön.

Már-már kezdték azt hinni, hogy tul vagyunk nemcsak az ilyen megcsufoltatásnak jogosultságnak, hanem tul vagyunk azon is, mikép a külföldön a magyar szegénylegényekről merjenek mesélni. És ime hetek óta az újságjaink minden száma tele van rablási esetek leírásával, miket hűségesen lefordítanak német, francia és angol nyelvre. Bécsben, Berlinben, Párisban és Londonban ismét szórnyúködve csapják össze kezeiket az emberek, a magyar rablóvilágról, beszélve és Tissot, Julia Alfréd és a többiek kezdenek hitelle találni az ő képtelenségeikkel, melyeket országunkról összeírnak.

Milyen elszomorító dolog ez annyi-

val is inkább, mert mi tudjuk idehaza legjobban, hogy általánosságban a közbiztonsági állapot nem rosszabb nálunk sem, mint a legtöbb országban. Ha itt-ott nem mintaszert is a rendőri szolgálattal, nagyban és egészben, kivált a csendőrség szervezése óta, az emberi élet és az emberi vagyon meg van őrizve a magyar nihilistáktól, aminőknek nevezték szegény legényeinket.

Örvendetes tapasztalás, hogy az ország legtöbb részében szívesen kezett fognak a közbiztonság őrzésére hivatott közegek: a rendőrség és a csendőrség. Hanem azért vannak még egyes vidékek, hol az ősi kedélyes rendőrfokos nem akar tért engedni a modern hátultól puskának, a pandur nem akarja elismerni a zsandárt.

Hihetőleg így van tul a Dunán is, hol a rablógarázdálkodások folynak. Erre mutatnak a jelek. Erre mutat különösen az, hogy a csendőr csapatok hónapok óta eredménytelenül üldözik a pusztító bandákat.

Mikor már a sarkában volnának egy-egy czimboraságnak, — akkor tűnik el szemük elől, mintha csak szinpadai sülyesztők működőnének a Bakony vidékén.

Talán a rablólósok régi buvhelyeit keresik föl a Dunántuli zsványok és talán most is, — mint régen, — a szegényebb lakosság veszi védelmébe a betyárokat, — kém szolgálatoikat téve nekik.

Máskép valósággal nem lehet megérteni, hogy a gyors lova és gyors fegyverű csendőrök tehetetlenül állnak szemben a közbiztonságot fölforgató bandákkal.

Természetes, hogy van ennek a tehetetlenségnek még egy igen fontos oka. — Azzal a létszámmal, melylyel jelenleg bír a csendőrség, jóformán csak normális viszonyok között felelhet meg a köznyugalom igényeinek.

Mihelyt valamely vidéken rendkívüli mozgalmak vagy éppen zavargások mutat-

koznak, magától érthetőleg emelni kell az állami csendőrség szolgálatképességét is. Csak úgy van az, mint a háboruban. — Ha erősen támad az ellenség, a védő se regtől nem szabad elvonni a segédsapátokat.

Most gyakorolták ezt éppen a közönség előtt a honvédség Déva környékén, a hol megjelentek a magyar miniszterek is, talán hogy tájtsák a katonai ismereteiket.

Azonban a belügyminiszterre, úgy látszik, nem hatott a tanulmány, mert szó nélkül, intézkedés nélkül tűri, hogy három vármegyében fosztogassanak a rablók és hogy az üldöz csendőrök csak úgy járjanak a nyomukban, mint a kataszteri felülvizsgáló: constatálni, hogy jól dolgozta k-e, a kik előtte jártak.

Hát jól dolgoznak a dunántuli rablók, az már igaz. Ha minden téren epigonokat látunk is, a bakonyi zsványok még ma is méltó utópai azoknak, kiknek nevet nótában és mesékben örökítették meg.

Ha tovább is ilyen kedélyesen fogják fel a dolgot azok, kikről a fenyegetett vidék nyugalmának helyreállítását várja, akkor nemsokára megtermékenyül ismét a rabló-poézis és támadnak majd halhatatlanságra vágó Zöld Marczik és Rózsa Sándorok.

A dunántuliak nagy rémületükben kiabálnak statáriummért, teljhatalmu királyi biztosért stb. Egy Rádai kellene nekik, mert nem tudják, hogy mi az, ha ostromállapotba van helyezve a társadalom.

Nem kell ott sem statárium, sem inkvizíció, hanem kell egy zászlóalj katonaság, mely a legrövidebb idő alatt kézrekeríti az összes rablóbandákat és beszolgáltatja őket a börtönbe, még mielőtt a hóhér kezére tennék magukat érdemessé.

A nagy hadgyakorlatoknak, a nagy komédiának és parádának vége van, talán jut most már a katonaságból egy piczi töredék arra is, hogy három megyét megvédelmezzon a szegény legényektől.

Országgyűlés. Az 1887—92 ki országgyűlés két háza megtartá első ülést. A Sándor utca ujra megélelntük s a képviselőháznak a publikum számára fentartott bejárait foglalta el, mely aztán a karzatokat szorongásig tölté meg. A képviselőház folyó képviselőket egymást viszontlatva, ujak a régikkel ismerkedve, vidor kedélylyel nyomultak a ház tanácskozási termébe, mely az utolsó ülőhelyig megtelt képviselőkkel, kik között feltűnően sok az uj arc. Félreismerhetlen, hogy ez uj képviselőház. Itt is folyt még egy ideig a morajló társalgás, mig Kovács László a házszabályok illető szakaszára hivatkozva, Boér Antalt, mint a ház legidősebb tagját, a kor-elnöki szék elfoglalására hivta fel. Az öreg Boér eljenzések közt elfoglalván helyét, a ház hat legifjabb tagja (25—26 évesek), a kor-elnöktől jobbra és balra a korjegyzi helyeket occupálják. Neveik: Földvári Elemér, gr. Széchenyi Aladár, Benedek Elek, gr. Teleki József, Mikó Árpád és Horváth Ádám. Felolvastatnak az országgyűlés ünnepélyes megnyitására vonatkozó iratok, mire Irányi Dániel, a törvény értelmében tiltakozik az ellen, hogy a megnyitással a magyar zászlók helyett osztrák udvari hivatalnokok működjenek; az ellen, hogy a megnyitás Budán történik és nem Pesten, a mint az 1848/49. törvény rendel. Kivánja, hogy a király „ki nem állhat a fejletle az egész nemzetet képviselő országgyűlésnek” valamely törvényhozó termében nyissa meg a parlamentet s ne feltett kalpagal, mikor a képviselők levett fővegekkel állanak. Tiltakozik az ellen is, hogy a megnyitás alatt a királyi lakon fekete sárga zászló leng. Tiszta a miniszterelnök röviden válaszolt Irányinak, megjegyezve, hogy az országgyűlés megnyitása most is minden részletében ugyanazon ünnepélyességek között megy vébe, mint 1867 óta mindig.

Ma utolsó ülés a országgyűlési ülést tartott fel.

A főrendiház szintén ülést tartott, ez igen rövid volt, tizenegyor kezdődött és feltűnőkor már véget ért. Az ülést az országgyűlés ünnepélyes megnyitására vonatkozó iratok felolvasása és a ház ideiglenes megalakulása vette igénybe.

A szultán családjából A Yildiz-kioszokban néhány nap óta négy hercegnő kelengyének összeállításával foglalkoznak. A török uralkoló háznak négy hercegnője, a mostani szultán egy leánya és Abdul Aziz szultán három leánya fog legközelebb férjhez menni. A

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

A nemzeti színház történetéhez.

— A „Debreczen”-nek írta: Bizám Endre. — (Harom közlemény.)

(II.) Az akkori időben a pesti német színház legszebb virágzású idejét élte. Nemcsak a német ajku, de a magyar nyelvet beszélő közönség is nagyban partolta ez intézetet. Fáj az egyes hazafiai szíveknek kimondhatatlanul, s azért összes törekvésök oda irányult, hogy a magyar közönséget a német szinpadtól elvonják.

Belátták, hogy nekünk magyaroknak rendkívüli nagy szükségünk van magyar szinpadra, ha nem is a költsézet, de a hazafiság felelőse, ébrentartása szempontjából. Az irodalom akkor ugy is még csak zsenge gyermekkorát élte. Az összes művelődés eszköze a könyvekben volt lerakva, mit a vagyontalanabb osztály, de még a tehetősebb is, a könyvek nehézséges terjesztési módja miatt, csak nehezen tudott magának megszerezni. Másrészt pedig az olvasási kedv és nyelvismeret is igen-igen gyenge volt.

A színművészet partolásával akartak ezen a bajon segíteni. Lelkes írók irtak eredeti darabokat s fordítottak az idegen remekéből is, hogy míg egyrészt a híresebb idegen írók műveivel is megismertessék a magyar közönséget, másrészt a magyar nyelvet is megszerettesek velők.

E téren legtöbbet tettek Endrődy, Dugonics, Soós Márton, Fejér György stb. Különösen ez utóbbiak köszönhet sokat a magyar színeszet. Szindarabjait a szebb jövő örömeben, örömtelt kebellet elő is adatta. A bekövetkezett országgyűlésen szőnyegre került a magyar színeszet ügye s lelkes műkedvelő ifjak egy színesztársaságot alkottak.

Az országgyűlésen emeltek először szót a nyelv ügyében egy akadémiának felállítását illetőleg.

Többek egyenesen oda nyilatkoztak, hogy sokkal czélszerűbbnek látják egy játékszínnek a megalapítását, semmint egy magyar akadémiát. Ez idő tájban volt az általános szellemi mozgalom az országban, mely siettetni készíté azt művelődési munkáiban, ha a többi előrehaladott európai művelt államokkal lépést akar tartani.

Igy keletkezett, mint említék, a szini irodalom, melynek czélja volt a zsenge korát elő irodalmat művelni, s az elpuhult magyar nemzetet ősei dicsőségének példával lelkesíteni. — Így keletkezett a lelkes színesztársulat, mely működését azonban a kevés pártfogás miatt kenytelen volt abbahagyni.

Mind ezek mellett azonban egyes lelkes nagyok (id. Veselényi br, gróf Teleki Ferencz) nem hagyták annyiban a színeszet állandósításának eszméjét. Pest vármegye vette kezébe a nemzet ügyét, mely felszólította a megyéket, hogy járuljanak áldozataikkal a színeszet nagy fontosságú tervének keresztültviteléhez. A színeszet Fegyverneki Vida Lászlót szólította fel, hogy a társulat igazgatását átvegye, mit ez készséggel meg is tett.

U a magyar színeszet virágzását szíven hordta, szakított a pesti német szinpaddal s előadásait egy e czéllal épített játékszínben (Hakker-ház) tartá meg.

Igen bőkezűleg költsékezett szini felszerelésekre, de a közönség, miután kissé távol esett, nem igen szívesen járt az előadásokra. Végre a színeszek sem akartak túrelmeskedni, jobb időket várva, hanem lassankint szét oszlottak. Az igazgató kenytelen volt vállalatával felhagyni, s miután beszerzett szini kellekeit Pest vármegyének ajándékozta, 1811-ben lemondott hivataláról.

A lelkes Veselényinek ez ében tartott országgyűlésen tett indítványa: „egy állandó nemzeti színház” építése ügyében, ismételve pusztában elhangzott szó maradt.

Ezután a színeszeti bizottság Mérey Sándornak adta át a szinügy kormányzatát. Ő, miután a német színtársaság az ez idő

alatt épült uj színházba költözött, — áttette a magyar színtársulatot az előbbi helyéről a régi Rondellába Majd Kulcsár István, e lelkes hazafiu, s nagy pártfogója a magyar Tháliának, vette át az igazgatást. Az ő fáradozásért több rendbeli segélyt élvezett a magyar színtársulat.

Azonban szegény szerencsétlen magyar színeszetünk itt sem lehetett maradásban. Pest már akkor kezdett lépéseket tenni, hogy méltó fővárosává legyen az országnak, s minden téren újításokat eszközölt. A szépségeti bizottság a régi Rondellát lerombolni határozta el s azt igen olcsó áron, fenállásig, Neumajer Miklósnak eladta.

Most tehát a magyar színeszet ismét idegen kézre került, mivel az épület tulajdonosa azt a m társaságnak ideiglenesen berbe kiadta.

A lelkes Kulcsár tehát innen kiköltözött nemsokára, s ernyedetlen buzgalommal oda törekedett, hogy a színeszetet továbbra is fentarthassa Pesten. Ez okból egy üres háztelket vásárolt meg a magyar színház felépítéséhez s azt ilyen intézet felállítására, minden haszon nélkül Pestnek átengedte. — Pest átvette e telket és elhatározta egy magyar színháznak a felépítését.

Ez volt a harmadik hely a fővárosban, hol a magyar színeszetnek szerencsét kellett próbálnia.

1814. és 1815-ben, a magyar színeszet történetében felejtethetlen nevet vívott Kulcsár, irásban is buzdította a népet egy állandó színháznak a felépítésére. Két javaslatot adott ki „a magyar nemzeti theátrum felépítéséről.”

Igen sok megye s lelkes gazdag főurak siettek segélyt nyújtani az árván tengődő színeszetnek, úgy hogy némileg ekkor sorsa jobbra fordult.

De az 1815. év beköszöntésével ismét rosszabbra fordult a magyar színeszet ügye. Kulcsár minden igyekezete is kárba veszett nek bizonyult a színház átozó közönség kö-

zönye miatt, úgy hogy kénytelenítve érezte magát a m. színeszet ügyét ujjalag Pest vármegye gondjaira bizoni

1815-ben tehát — most már harmadszor — oda hagyták a fővárost a pesti magyar színeszek, s Miskolczra mentek, hova őket a főváros hazafias ajánló levéllel küldte.

Igy látjuk nemzeti színeszetünk átkos vajadását, mikor az még a fővárosban sem tudott magának elég rokonszenven közönséget szerezni

Igy kóborogott hazánkban már ekkor két magyar színtársulat; az egyik az önként ösz szedlöttak tagjaiból, a másik az Erdélyből átrándultak tagjaiból állott.

Az utóbbi — a második magyar színtársulat, mint a Honművész-Regelő említi, — a következő önként vállalkozókból, illetve az Erdélyben 30 személyre csoportodott társulat magyarországi tagjaiból csoportosult: Ernyi Mihály (igazgató), ennek neje, András Ek, Kemény János, Magyar György (később sugó), Murányi Zsigmond, Kántor Gerzson. Némethy Sándor, Simonfy György, Lefevre Teréz, Szikszai Julianna, későbbben Debreczenben hozzájuk csatlakozott Nagy János is.

Ezek Ernyi Mihály vezetése alatt, ki már előbb a budapesti első magyar színeszkek tagja volt, — tartottak előadásokat, s a kolozsvári nagy társulat kiegészítő részét képezték.

Midőn Pestet 1815-ben már harmad ízben oda hagyta, a magyar színtársulat megjelent egy harmadik kis társulat is, mely mutatónyait a régi német játékszínben tartotta — de csak kevés ideig.

Ezeknek távozta után megint jó ideig nem volt Pesten m. színtársulat csak vándor társaságok fordultak meg ott különböző elnevezések alatt.

Pestről Miskolczra utazott társulat a „Korona” vendéglőnek 600 frton bérlett kocsis színeszetben kezdé meg előadásait később e czéllra 1500 frtnyi költséggel az új

Revue de l'Orient jelentése szerint Abdul Hamid szultán leánya Ghazi Osman pasának, a pleennai hős fiahoz, Abdul Aziz szultán leánya közl pedig az első Mehemed pasa tábornokhoz a szultán hadseregéhez a második Dervis pasa tábornagy fiahoz, a harmadik pedig Attif beyhez, Abdul Aziz szultán volt titkárához megy nőül, a ki most Karassi tartomány fő-kormányzója.

A képviselőházban a megalakulás megtörténte után, mely ez alkalommal kevesebb időt vesz igénybe, mint az előző szakokban, a felirati vitát kezdik meg a jövő évi költségvetési előirányzat csak a felirati vita befejezése után fog a képviselőház elé terjesztetni. A kereskedelmi miniszter által az előző országgyűlés bezárása előtt a ház elé terjesztett törvényjavaslatokat, névszerűen az állategészségi ügyre vonatkozókat, a miniszter haladéktalanul be fogja nyújtani a képviselőháznak, úgy a hogy az illető, az új rendben már állandónak jelzett nemzetgazdasági bizottság abban a helyzetben lesz, hogy felelősségi nyilatkozatát azonnal megtegye, Dunavessze járás) képviselő megválasztásának igazolása ellen adott értekezést.

Hírek Szerbiából. Belgrád, szept. 27. (P. K.) Az alkotmány revíziójára kiküldött bizottság egy albizottsága, melynek tagjai Gersicz (radikális), Simic (liberális) és Radanics Dimitri (haladóparti) tegnap kezdte meg munkáját. A választások eddigi eredménye és minden jel után itélve, a radikálisok körül belül egyenlő számmal jutnak a skupstinába.

Bulgária. Szófia, szept. 27. A Reuter-ügynökség jelenti: Koburg herceg tegnapelőtt fogadta, mint magánszemélyt, O'Connor angol képviselőt. E látogatás, melyet titokban tartottak, csak ma jutott nyilvánosságra. Hivatalos körök kijelentik, hogy nem kaptak tudósítást arról, mintha a porta a hatalmak török biztos elnöke alatt álló európai bizottság kiküldetését indítványozta volna a bolgár kérdés megoldása céljából. A diplomáciai körök sem kaptak erről értesítést.

A franczia-n met eset Páris, szept. 27. A német francia határon lejárásodott esetre vonatkozólag ma nem érkeztek újabb részletek. Wanger hadnagy sebesülése különben nem oly veszélyes, mint eleinte hitték. A nagy párisi lapok azon meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy Franciaország elégtelt fog kapni, egyúttal azonban utalnak a határon tartó állapotokra, mely szinte hadi állapot-hoz hasonlít. Hasonló esetek csak fokozhatják mindent elkövetnek, hogy az esetet természetes mértékére vezessék vissza. Csak az ismert lármát hajszoló lapok élnek a tőlük megszokott fektelen haraggal a Bismarckot vádolják a gyilkosság. Németország már mindent megenged magának, mióta Boulanger már nem miniszter stb. Nehány újságarusítót, ki azt kiáltja: Egy francia tiszt megölése németek által! a rendőrk letartóztatták.

Strasbourg, szept. 27. A Landeszeitung előadása, hiteles vizsgálat alapján, a határnál előfordult eseményre vonatkozólag

nevezett csizmadia szín szereztetett meg.

Milyen határozott jellegű eredete van a színészet szónak, mutatja az is, hogy előadásait majdnem mindenütt a színekben tartották meg a vándortársaságok.

Valószínű, hogy innen ragadt rájuk az elnevezés „színészek.”

A miskolci, illetve a budapesti társulat már 1818-ban elhagyta a várost és egy részük a fehérvári társulatot alakította meg. A város azonban lelkesült a magyar színészet ügyéért mit e bator és elszánt vándor apostolai a magyar népeknek, a magyar közművelődésnek a nemzeti színészetnek kedveltetett meg velők, elhatározták egy köből építendő színház felépítését és a magyar színeszt állandósítását, 1819-ben az ige testté vált s 1828-ban a színház tényleg meg is nyitott.

A lelkes közönség nagyban pártfogolta a színészetet s magán adakozások útján is segítette őket.

Később azonban itt is vándor társaságok tartották előadásait.

A Székesfehérváron működő társulat kérelmet intézett és nyert gr. Brunszvik Ferencz urtól, mint a pesti német színházak bérlejtől ki meg engedé, hogy magyar mutatványokat adhassanak elő havonta, ahányszor csak akarnak.

Ebben az évben 1819 ben kezdte meg a fehérvári társulat Kisfaludy Károly színműveit előadni.

Legelső előadásuk „Tatárak Magyarországon” cz drámájával kezdődött.

A rendkívüli siker, mit szindarabjával ekkor elért, őt a drámaírodalom terére ösztönözte, hol csakhamar egész sorozatát alkotta drámai műveinek.

Később Kisfaludy Sándor, Katona, Fáy, Czákó, a 30-as években pedig Vörösmarty folytatták uttorjok munkálkodását. (Vége köv.)

megerősíti a korábbi híreket, hogy a Kaufmann-tól eredt lövések német területről tettek és német területen találtak is, minekutána a háromszoros „megállj!” kiáltás eredménytelen maradt.

KARCOLATOK.

Mátyás király szülőháza — A bécsi főzés. — Anarkhista világ. — Jókai levele. — Udvari hírek. — Irodalmi miséria. — Közbiztonsági állapotaink. — Szegény komornyik.

A király Kolozsvárt meglepette Mátyás király szülőházát. A ház kaszárnya — a születési szobában katonai suszter dolgozik. — Oh ha ez a suszter egy suszter flekket csaphatna oda az olyan nemzeti kegyeletre, a mely ezt a botrányt elnézi!

Azon szoba hollett, a melyben igazságos Mátyás király született, a király különben Tisza Kálmántól kérdezte.

Tisza nem tudott felelni. Hogy is tudná Tisza Kálmán, hogy is mutatná ő meg fejedelmének, hogy — hol született igazságos királyunk?

A király magyarországi körútja alkalmával a konyha számára mindennap Bécsből szállították a friss húst s egyéb szükségleti cikkeit. Sőt az ivóvizet is Bécsből hozták a királyi asztal számára.

Ösmerjük a bécsi szakácsokat és főztűket. Schmerling, Bach, legújában Trautmannsdorff és a többiek. Csak azt sajnáljuk, hogy ez a koszt kezd nagyon jól esni — a magyaroknak is.

Mikor pedig a király, vagy a trónörökös Budapesten vannak, akkor azt írják a lapok, hogy: „Ő felsége ez esez, ma újra vendégség volt a fővárosnak...”

Nem magyar embernek való vendég, a ki magával hozza az ebédet is!

Ebben az anarkhista világban még megérjük, hogy a koldus így fog alamizsnát kérni: „Egy krajczárkaért könyörgök! Könyörüljenek meg rajtam, nincs semmim, csak egy pár — dyna mit-öltény a zsebemben!”

Jókai Mór a következő levelet intézte Paulay Edéhez, a nemzeti színház igazgatójához:

„Milyen tisztelt igazgató ur! Nagy köszönettel fogadtam a nekem küldött meghívást a nemzeti színház örömmünelő előadására, valamint az azt követő disztrakomára. Az utóbbról azonban legyen megbocsátva, ha elmaradok. Nehogy ott nem legem félremagyarázásokra adjon alkalmat, mertrom önmek az egyedüli és valódi okát. Nekem ez évben bármiféle nyilvános vizigalomban nincs helyem; de különösen nincs abban a közvizigalomban, a melyből hiányzik éppen az, a kiténygászolok. Még ma éve arról beszélünk egymás közt, hogy e dicsőséges évfordulót együtt fogjuk megünnepelni!”

A kosár.

— Regény. — 19. Írta: V. Gaál Karolina.

— En üztem önt el! Szó se volt semmiről!

— Nem csak két hétre, de szíveből is tán örökre!

— Leona hallgatott; nem nézett lovagjára, ki már bánni kezdé trefáját. — Tehát hamarabb eljőjek, mint két hét, kedves drága szomszédnám?

— Tetszésére bízom! — felelt ő hidegen. — Már megharagudott? Ezt kapja az ember, a nélkül, hogy vétett volna! ... Ugy érzem, hogy az én homlokom is forró kezd lenni! — Sohajtá.

— A ki annyit ábrándozik mint ön, megfájhat feje! — Megjegyzé Leona, de fel nem tekintett.

— Ha az ember Leona nagysádat látja, kénytelen ábrándozni, tehetek-e róla? ... Nem fogtam-e önmek lepkét Párisban is, jele hogy már ott elbűvölt!

— És én nem tartám azt meg ön emlékére rossz ember! ... Jenő közelebb lépett, karját nyújtá, de Leona nem fogadá el. — Nem, mond komolyan, maradjunk távol egymástól, úgy nem raboljuk el egymás nyugalmát!

— Ön elutasít!

— Akarom, hogy próbára tegye szívét, várja be mg a szép özevgy eljő; azután majd beszélni fogunk!

— Oh Leona, ön gyanusit, azt véli, hogy én ingatag, jellemtelen vagyok!

— Legyen Leona, ön számú Meg kell nyugodnom sorsomban Ön engem próbára akar tenni, tudja-e, hogy a próba rosszul is üthetne ki, mert a szerelem elszégyenli magát, ha bizalmatlankodnak benne.

— En harminczhárom próbás lovagot óhajtok! — felelt Leona.

— Rettenetes család az enyim! — Sohajtá Jenő, mily szépet s mily rövidet álmodik az ember!

én azon a disztrakomán mindig azt az üres széket látnám magam mellett, a melyről „ő” hiányzik. Nevezek ezt gyöngéségnek, de bocsássanak meg érte. En távolból is dicső, fényes jövőt kívánok kegyelt nemzeti színházunknak, művésznői és művészei éljenek sokáig, ragyogják be a hazai művészet eget, híruk, dicsőségük tulleje őket nemzedékeken át. Legőszintebb üdvözetem mellett maradok mélyen tisztelt igazgató urnak változatlan hiva. sat.

Nem tehetünk róla — de bennünket undorít, ha valaki a fájdalommal — kéjeleg. Egy könny az elhunytért, egy gyöngéd megemlékezés — minél rövidebb, annál igazabb — a kedves halottért: ez megkap. De egész kötetet prózában, eredetiben és fordításban kiadott cikkek sorozatban siratni a gyászolat, tüntetni a gyászal — ez nem okoz kelemeleny bonyomást. Ebben van valami érnelyítő!

Jókai Mór — keresd az... izlése!

Az a kifejezés pedig, hogy „kegyelt nemzeti színházunk”, valóságos trónbocsátási hang. Jókai Mór — keresd a... szerénységedet!

Rezső trónörökös a bécsi nemzetközi egészségügyi congressust szép beszédben, de csakis a császár nevében nyitotta meg.

Bizonyos, hogy Albrecht főherceg is a császár nevében látogatta meg határ serti Románia királyát, ellensúlyozandó azokat a keserőségeket, a melyeket a király mondott a magyarországi románoknak.

Azt pedig, hogy Bécsben háborúra készülnek, onnan következtetjük, hogy János főherceget, az uralkodóház egyetlen nagyobb szabású hadvezéri tehetségét és a tisztikar leghumánusabb, legnépszerűbb tagját visszavonulásra kényszerítették.

Nincs czopnja. Czopf nélkül pedig nincs osztrák háboru. Eljen Königrätz!

Valamikor egy-egy irodalmi vállalatnak csak is munkatársait sorolták fel a lapok.

Most már az előfizetőket is kiírják. Oly ritkaság és oly nagy érdem ma előfizetőnek lenni Magyarországon!

Zala, Somogy, Veszprém hemzseg a rablóktól.

Hogyne, mikor Tisza még az imént dicskedett Nagyváradon a közbiztonsági állapotról javulásával!

Mikor Sándor czár családjával nem rég Kopenhágába készült, a főudvarmestéri hivatal elrendelte, hogy a czár számára egy teljes porosz katonai egyenruhát is elvigyenek. Az a komornyik, ki az egyenruhát bepakolta, a nagy státus-titkot elfecsegte másoknak is s ebből támadt azután a hír, hogy Sándor czár

és Vilmos császár Stettinben találkozni fognak. A megejtett vizsgálat kiderítette a tényállást, minek folytán a fecseő komornyik öt évre Szibériába száműzetett, hová már el is szállították.

Hát a mi indiskrét hirlapírodalmunkat hova kellene szállítani, ha ezzel a mértékkel mérnének?

Legjobban teszi a szegény komornyik, ha öt év mulva Magyarországra jön és beáll reporternek valami könyvnyomatos laphoz. Itt a fecseges — érdem leszen.

Gili Balázs.

Városi közgyűlés.

Debreczen, szept. 29.

Gróf Dégenfeld József főispán fél 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést, üdvözölve a bizottsági tagokat, felemlítette, hogy a mai közgyűlés legfontosabb tárgya a jövő évi költségvetés tárgyalása. A közgyűlés csak közepesen volt látogatva. A gyűlés folyamán — K. Tóth Mihály lelkész ur kiseretében — megjelont Révész Bálint püspök ur is, kiket előjézzel fogadott a közgyűlés.

Első sorban a július és augusztus hóról szóló polgármesteri jelentés olvastatott fel, mely tudomásul vétetett. Felolvasatott a miniszteri rendelet, mely a közgyűlés által elfogadott s a miniszteriumhoz felterjesztett vámtarifát némi pótlással helyben hagyja. A kövezet-vám alól felvannak mentve: a királyi udvar és kiserete, a főherczagek, az idegen hatalmak követeinek fogatai, a hadsereg szállítmányai, a hivatalosan utazó tisztviselők, csendőrök, pénzügyőrök, posta, állami javakat szállító fuvarosok, tenetési menetek és bucsujárók stb. — A tarifa annak idejében ki fog nyomatni s hazaként szét-hordatik. Az egyesített posta és távirda igazgatóságok hatáskörére vonatkozó miniszteri utasítás — tudomásul vétetett.

Az Andahazi-Szilágyi féle intézet gondnokát — a vegrendelet értelmében — a tisztántuli ref. püspök és Debreczen legidősebb ref. lelkésze jelenlétében — a városi közgyűlés választja, titkos szavazás útján, kanidaczió nélkül, abszolút többséggel. Ármós Bálint azt indítványozza, hogy a gondnok új etől kezdve vegye át az intézet kezelesét. Erre Kovács Sándor tiszti ügyész megjegyzi, hogy a közgyűlésnek más teendője e tárgyban nincs, mint a választás. Ezt jelenti ki Révész Bálint püspök is, megemlítve, hogy Gőnyey Károly oly lelkiismeretesen kezelte az intézet gyarapítást, hogy annak tőkejét 24,000 frttal gyarapította. Kéri a közgyűlést, hogy hasonló buzgó gondnokot válasszon.

A szavazatszedő küldöttség elnökévé a főispán kinevezte Dr. Kola Janost, tagokul Kuczák Gábor és Dr. Legányi Gyulát, jegyzővé Zöld Mihályt.

A szavazás tartamára főispán a közgyűlést felfüggesztette.

Az első szavazásnál legtöbb szavazatot nyertek Vértessy István (46), és Nagy Ferencz (26), Kovács Gábor (19), de abszolút többség nem levén, főispán Vértessy István és Nagy Ferencz között újabb szavazatot rendelt, melynek az lett az eredménye, hogy Vértessy István kapott 64 szavazatot, Nagy Ferencz pedig 32-öt, így Vértessy István

voltak s azonnal előhozta szobájából a képet, hol himzett rózsabokorra volt állítva a lepke s üveg alá keretbe tevé.

Egy kissé regényesnek találta a báróné az esetet, az a pedig utógondolatokra ébredt, mert ő hitt a végzetben.

Estebéd után a baróné, Hegyi és a pap a báróval tarokkozni ültek. Leona pedig Jenővel a mellék-salonban zongorához ult.

— Leona, esdőleg szövitá meg őt Jenő a játék kedete előtt, haligassa meg szavaimat; ön mai napon úgy tett velem, mikép lehetetlen magamat kellőleg tájékozni: ismeri-e azon népdalt melyben e sorok jönnek ele: — El-el-oltja, meg meg-gyujtja. Csak a szívem szomorítja! — hegyed el-el-oltja keblem reményeit, azután meg meg-gyujtja. — Azt gondoltam Leona, hogy kegyed hamis, de hogy ily soká kinozzon engem, azt nem vártam!

— Ön igen hü! — felelt Leona komolyan bizonyosan elkényeztetettek a nők... Most másodsor találkozzunk...

— Nem nem, közbeszólt hűvel Jenő, én ma századikszor vagyok tanuja az ön bájjainak.

— De én csak másodsor látom önt ma; felele Leona, miközben a hangjegyet forgatta s mindig pirosabb lett arca; lehet-e önmek egyebet mondanom: hogy két év előtt nem tudok beszélni, ha előbb fogok nyilatkozni onnan lesz, mert valamely véletlen által nekem megadatik!

— Ne nézzem hát rám szép szemekkel, Leona, mert ha e tekintetű hideg szavakkal párvonalba húzom, a remény és kétség megölhet?

— Gyászt fogok önrét egész élttem hosszúig hordani! — felelt Leona, s kezét nyújtott. — Mit kívánhat egyebet tőlem, kit fogadása köve tart!

— Szabad-e hát kedves atyjától megkérdezni, e fogadást énertem fel lehet-e törni? — Két hét mulva megmondom!

— Két hét mulva?! Tehát alkudjunk Leona?! Két hét alatt nemde kérő jön a házhoz, s ha az el nem jönne... akkor másik jó... utójára két év mulva jöhettek én!!

— Ezért meglakol rossz ember! viszon-

lett az Andaházi-Szilágyi intézet gondnokának megválasztva.

A választás után Révész Bálint püspök ur és K. Tóth Mihály lelkész ur — a bizottsági tagok eljenzése közben — a tereméből eltávoztak.

A sámsoni ref. egyháznak — iskolai célra 620 szavazatot meg. Ezen összeg a jövő évi rendkívüli költségvetésbe vétetik föl. A Fröbel-gyermekkertnek — megtagadói tanácsai előterjesztés dacára — Jóna Dániel felszólalása után 300 ft segély szavaztatott meg. Az ágost ev. egyház részére 500 ft segély és 4 öl fa szavaztatott meg.

A dugasdag zsidók — iskolai célra — 1000 frtot kértek, de csak 800 forintot kapnak.

A hatvan-utcai helyi vasutat építendő vállalatnak — a megígért talpfák helyett egyegy talpa helyett 60 ft számítva — 2100 ft szavaztatott meg. — Kovács János festőnek 300 ft segély egyhangulag megszavaztatott. A keszedelemi akadémiára részére a kért 1000 ft megadatik.

E jökeidvű adakozások után kezdetét vette a költségvetés tárgyalása, mely felolvasottnak tekintett s általános tárgyalásra elfogadott. A költségvetés főbb tételét lapunkban már ismertettük. A hortobágyi letelepítési elszámlázott 2000 h. föld béréből bejövő 6000 ft feletti vitánál Jóna Dániel azt kérde a polgármestertől hogy kire a törzs-gulya, mely D. V. G. bélyeggel van ellátva? — A polgármester azt feleli, hogy ez közpénz vagyont képez. — E 6000 ft a költségvetésből töröltetni határozottat, a Tisza szabályozására felvett 4000 ft pedig csak szükség esetén vettetik ki. — A költségvetés ezután tételenként vita nélkül elfogadott.

A debreczeni nyíregyházi-csapi hadászati ut debreczeni — 10 km. hosszú — szakaszának fenntartásához Debreczen város a közmunka-alapból éve lin 1500 frttal járul.

Farkas Ignác és Hatvani Károly adóvégrehajtók feladatát az iránt hogy vétesse-nek fel a nyugdíjkezes tisztviselők közé — Kérelmüknek — miután alkalmazásuk ideiglenes nem adottot hely.

Konhy József tanácsnoknak, ki jelenleg beteg, 3 havi szabadság idő adottot. Dr. Tüdös Kálmán és Dr. Bruckner Ernő orvosi oklevele kihirdetett.

Közgyűlés vége 1 órakor — jegyzőkönyv hitelesítése holnap d. e. 11 órakor.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„DEBRECZEN” politikai, társadalmi és közgazdasági hírlapra. Október 1-én új évfolyam kezdődik. Felhívjuk azon t. olvasóinkat, kiknek megrendelése lejár, az előfizetés megújítására.

A „Debreczen” megjelenés naponként pénz- és vasárnap kivételével.

Előfizetési árak egy helyben mint vidékre: Félévre 5 ft. Negyedévre 2 ft 50kr.

Hirdetések a legújabb árak mellett a kiadványaitban vétetnek föl.

Szíves bizalommal felkérjük tehát a n. e. közönséget, hogy az előfizetési pénzeket hozzanak mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap küldésében fennakadás történjenek.

zsa Leona, és annyira elszegénylő magát, mikép kénytelen rejtve arcát, sirva fakadt.

— Leona, anyagi Leona, de hát miért kintoz!! Az istenért megijátja valaki, hogy őn sir!

— Ugy sem sirtam meg e féle megbánás miatt, felelt Leona, szemét törőve s iparkodva magán erőt venni. — Most már látom, hogy rossz szomszédom van, ezennel nyilvánítottam, hogy nem érdemli rokonszenvenem!... Csak szeretnénk valakit, azonnal férjhez mennek e gunyja miatt!

— Tehát szabad a bárónál lépést tennem! — kérde igen határozottan, komolyan s reszkettelt keze Leona kezében.

— Atyám ugy is kedvelte őnt; őn miatt már családi jelenetünk volt... Anyám nem hajlandó őnt házuknál örömet látni; s bár mennyire bírok is szabad akarattal férjhezmenesemet illetőleg, de szeretnem, ha nem csak atyám, de anyám is megnyugodnak rajta!

— A báróné igen kegyes volt hozzám az első találkozásunkon!

— Azért várjunk több időt, Jenő higye el, hogy ha őn neje nem leszék, másé sem!

Jenő csak annyit okajtott szive imádoztától hallani; mennyire boldognak érte magát e vallomásra lehet gondolni: de nem volt helyen az érzelmeknek szabad folamatot engedni, még csak megcsókoltia sem lehetett a kis kezeket, melyek most előtte végig futottak a billentyűkön.

— Holnap szabad elhoznom ígért könyveimet?

— A mint tetszik, én örülni fogok! — felelt Leona.

— De ugy szeretném, ha parancsolná azt nekem.

— A mit még nem bírnok, s nines bírásához teljes reményünk, azzal parancsolunk nem szabad! — felelte.

Jenő elhallgatott. Bár hitte már, hogy szeretettik, de a leány szilárdasága, eszélyessége nem egészen tetszett neki, s meg nem tudott nyugodni. Hol az esz hatalmas mint a vonzalom, ott még nines feláldozó szerelem.

(Folyt. köv.)

Előfizetéseik és hirdetések a lap részére Debreczen (főpiacz, Sz. Nagy Károly-ház) Kutas Imre nyomdájába küldendők. Helyben előfizethetni Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly urak könyvkereskedésében is.

A „DEBRECZEN” kiadóhivatala.

HELYI HÍREK.

Magyar posztó. A nemzet önállóságát csak a nemzet hazafisága, szorgalma és kulturája biztosítja. Az ország iparképessége az állam önállóságának egyike főkömérője.

Mert a nyers termelés még nem elég az önérték kielégítésére. Az anyagok észszerű feldolgozása és az azokban rejlő értékét kiaknázása biztosítja csak az igazi haszont. A fölfedező genie törpévé silányul, ha a találmány realizálásának ércfalát leromolni gyengének bizonyult. S milyen szánandó helyzet sulya nyomna azt a népet, mely idegen ország lakóival süttetné kenyérré a millió m-számra termelt gabonáját, mivel ő maga már arra nem volt képes?

Es e szánandó példa csaknem frapps alkalmazást nyer a mi szomorú viszonyainkra. Gyapjutermelesünk, mely a saját gyáraink feldolgozásának elkerülésével külföldre kerül, a külföld szövi meg nekünk posztóvá s kész anyagjával annyira elárasztja hazánkat, hogy alig akad kinek testét ne idegen gyárnak a szövete burkolja.

Pedig a szövő-ipar Magyarországon az utolsó évtized alatt meglehetősen lendületet nyert. Szerencsétlen szokása van a magyar embernek. Azt hiszi, hogy az, a mi messziről a mi külföldről jő, az jobb és talán szebb, vagy divatesőbb a miénknél.

Pedig a magyar posztó éppen azon a magaslaton áll ma már, mint a külföldi gyártmány.

Tartósság és jóság tekintetében egy cseppet sem áll alacsonyabb fokon akár az angol, akár a francia posztónál.

Sőt egy tekintetben a magyar posztónak meg van az az előnye is, hogy nem a nagy közönség felvezetése céljából egyszerűen spekulatív száraz kereskedői szempontból vitélik a piacra: hanem célja a versenyképességen kívül a közönség bizalmának elbresztése mellett a melegegés kinyerése.

Ma már nemcsak a középosztály, hanem a nagy uri igényeket is képes kielégíteni a magyar posztógyár.

A brassói magyar gyárak posztó-gyártmányai — ez utóbbiak képviselője a Biederman E. és fia cég — a leg nagyobb választékban bocsátják a hazai piacra. Készítnek: legújabb divaszöveteket nadrág és öltönyekre. Kamgarne kabátzöveteket, Cheviotte, tiffli és többféle posztót különféle színekben fekete pelyvet, doskint, lodent, azurt. Ezenkívül szalmaposztót, pokrócotak, kocsis és lótakarókat.

A gyárak a szövetek előállításához csakis tiszta gyapjút és hamisítatlan színeket használnak.

Tehát ma már egy cseppet sem szorul a külföldi posztógyárak készítményeire, sem az ur, sem a polgar ember.

Hanem mindenekelőtt legyenek hazafiak és akkor a magyar gyapju nem kerül többé oly nagy tömegben a külföldi gyárakba, a mi elhetetlenségünk fölkiáltójelképpen, hanem majd földolgozza azt maga a magyar ipar, a magyar közönség számára.

A hazafias érzelmű magyar szabók tegyék szívükre a kezüket s legyenek lelkes uttörői a magyar posztó széles elterjedésének. Magyarázzák meg veivöknek a magyar posztó fontosságát és előnyeit rájuk nézve és magyarázzák meg azt is, hogy a külföldi posztó mellözése milyen előnyére válhatik nemzet gazdaságunknak.

A Biederman E. és fia cég brassói posztó kiállítását ma d. u. díszes társaság tekintette meg, nevezett cég szívesly meghívására. Erről bővebbet írunk e lap jövő számában.

* A három ösztendő. A kaszárnyaélet felpezsdül ilyenkor október küszöbén: mikor az „öreg” bakának letelik, az új bakának pedig kezdődik a három ösztendő. Az öreg bakak lehámozták magukról a két nadrágot, a gyakorlaton jutak kapott bakkancsot, a „zupás” bluzt meg a simledekes siphát: leszámolnak mindennel, amit a „királytól kaptak”, azután lehajigáltak a kaszárnya magazin padlásáról a három evvel ez előtt levett civiltgyűyákat, s a hogy ezekben visszabujnak, mindjárt megszűnik az egyenlőség. A suszter az ő pepita nadrágjában lenezi a zsiros kalapos kanaszt, a tolkereskedő Náci az ő fehér mellényében kibuzottt uri figurává s ifjúruak szólítja a kanaszt, a ki pedig gefrajter korában meg is pokrócozta egyszer a Náci. Mikor aztan ezek a szabadságos „öreg” bakak kiszabadultak a cibzil ruhában a kaszárnyából: ordítottak örömlükben egész nap az utcán és a korecskában. Ezek jöttek a kaszárnyából ordítva kifelé, az ujonczok mentek a kaszárnyakba ordítva befelé. S a kaszárnyakban ismétlődik a vetkőzödési és öltözödési jelenet — de megfordítva. Az új bakák kibujnak a civzil gunyából: a kanaszok a zsiros kalap alól, a bőrlepu nadrágból, a göröngyszintű nagy patkós csizmákból, a Náci a lehér mellényből, a czilinder alól, a suszter a bokába szük pepita nadrágból stb. A civzil-rongyokat fölhányják a magazin padlásra s az ujonczok belebujnak az öreg bakák kék nadrágjaiba, „zupás” bluzaiba, lyukas bakancsaiba stb. Ez a bevonulók, meg kivonulók két sereg nem egyforma notát énekel. Az ujoncz baka így kezdi a notáját: „Nem parancsol nekem —

a bíró!” Az öreg szabadságos baka fordít egyet rajta s így énekl: Nem parancsol nekem — a kapitány!”

* Polgármesteri jelentő július és augusztus hónapokról. I. Középszétségügy. A közegészségi állapot július hónap igen kedvező volt, a mennyiben ugy megbetegedések, mint halálozások csekély számban fordultak elő. Augusztus hó már kedvezőtlenebb volt e tekintetben. A megbetegedéseket leginkább az emésztő szervek hurutos bántalmi okozták. A közkórházban ápolást nyert 311 beteg, s ápolás alatt maradt aug végén 90. Született 320 gyermek, meghalt 259 egyn, így a szaporodás 61 Házasságra lépett 38 pár. II. Rendészeti. A rendőrség által letartóztatott 382 egyn, kik közül 342 lett rendőri uton megbüntetve. Eltoloztatott 127 csavargó. III. Ipari ügy. Különböző iparűnek önálló gyakorolhatására 41 egyn látottot el igazolványval, ki-től ipardíj címén 205 ft folyt be. Ipar-törvény ellenes cselekményekért megbüntetett 14 egyn 115 ft bírságra. IV. Katonai ügy. A katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1549 ember 939 lóval, — honvéd 1354 ember 161 lóval, — összesen 293 ember 1100 lóval átvonult a városon 11 törzsiszt. 37 főtiszt, 1550 ember 764 lóval. V. Adóügy. Állami adó fejében befolyt 87330 ft 30 1/2 kr. hadmentességi díj 344 ft 81 kr, ipar kamarai költség 2272 ft 24 kr, közmunka-váltás 3143 ft 20 kr. VI. Középitkezés. — A járvány-kórház építése csaknem egészen befejeztetett. A színházi nézőter átalakítása megtörtént. Az öszes városi és iskolai épületek tatarozása megtétt. A dohány-gyárhoz a Barány-utczán átvezett földalatti csatorna csaknem egészen elkészült. VII. Erdőügy. Az elmúlt július és augusztus hónapokban volt nagy szárazság ugy az erdő-testben, mint a felújítás alatti területeken levő csemetékben igen nagy károkat okozott. A hortobágyon legelő-hiány állván be, a szarvasmarhák legeltetés végett az erdőségekbe hajtották. VIII. A közszégbírói ügyforgalmak. Beérkezett 823 tny darab, ebből elintéztetett 644, így a hátralek 179. Végrehajtás fogantatott 140, ár véres 5 esetben, fellebbezés beadott 43. Végül említést tesz a polgármesteri jelentés Liptay István miniszteri tanácsos látogatásáról és Muraközy Károly városi bizottsági tag elhunytáról.

* Önkéntesek vizsgálója. Nagyváradon a környékből összpontosított ezredek egy éves önkéntesei s így a h. államoszó 39. ezredbeliek is, tegnap és tegnapielőtt tettek le az elméleti vizsgát. Ugyisintén a huszár-ezred egy éves önkéntesei is levizsgáltak. A debreczeniek kiváló eredményt mutattak fel, a mennyiben hét yalagból hat és hat huszárból négy önkéntes állotta ki a tisztí vizsgát kielégítő sikerrel. Összesen 40 önkéntes vizsgázott ezekből (a debreczeniek is oda számítva) összesen tizenhét nem buktak meg.

* Színházi hírek. A színházi helyiakra vonatkozólag, a következő megállapodások történtek: Alsó és felsőpáholy 4 ft. Családi páholy 6 ft. Emeleti páholy 3 ft. Első. támlaszék I—III sor 1 ft 20 kr. IV—X. sor 1 ft, XI—XIV. sor 80 kr. Emeleti zártzék I—II sora 60 kr. III—V. sor 50 kr. Földszinti állóhely 40 kr. Deak- és katonajegy 30 kr. Karzat köznapokon 20 kr., ünnepen és vasárnapon 30 kr. — A megnyitő előadás — a mint már írtuk — szombaton folyik le, mely alkalommal „KENDI MARGIT” Barta ö k Lajosnak költői szépségekben gazdag, nálunk rég nem adott s így ujdonság-számba menő drámája kerül színrre. A cím-szeretep Medgyaszai Evelin játsza. Ez előadásban részt vesz az egész drámai személyzet. Az igazgatóság két íkret szerződtetett: Szilágyi Etelka drámai szendét és enekesnő és Szilágyi Berta kardaloknő — Verő György főrendező ma este érzekik meg.

* Ifjusági isteni tiszteltetek. A főiskolai oratoriumban, rozszant állapota miatt nem lehetvén ez idő szerint istenitizteleteket tartani, a tanárik atíratilag föl-kérte az ev. ref. egyháztanácsot, hogy engedje át vasárnap délelőttönként 11 órakor a nagytemplomot az ifjuság által tartandó istenitizteletekre. Az engedély készséggel megadtván, az oratorium rendbe hozatalig minden másodikt vasárnap, délelőtti 11 órakor is istenitiztelet lesz a nagyttemplomban. Legközelebbi vasárnap Pataki Sándor esküdtfelügyelő és kőztanító fog predikálni. Természetes, hogy a templom nyitva lesz a nagyközönség számára is.

* Mihály napja. A mai Szent-Mihály nap előestéjét szokott kedélyességgel ülték meg azok magyaros házikörében, a kik a szent keresztségen Mihály névvel ékesítették fel. Különösen kedélyes volt a névstely Beke Mihály árvaszéki elnök urnál. A dusan terített asztal 30—40 vendég vette körül, kiknek nevében Elek Lajos főisk. tanár úrítette poharát a házigazdára, utalva arra is hogy az orgyilkos által ütött sebből, mindnyájunk öröme, oly szerencsésen felgyógyult; dr. Török József kir. tanácsos a házigazdát, mint az árvák Mihály angyalát köszöntötte fel, azután ismét Elek Lajos tanár a házigazda saját órangyalát, szeretetreméltó nővérét. A kora hajnalig ért vigalomban részt vettek még Simonyi alezredes, Váczi János, Kapros Gábor tak. p. pénztárnok, Zöld Mihály városi aljegyző, dr. Medgyaszai, Eöry ár szűnök, Vecsei Viktor, Tordai Gábor ügyvéd, Ember István t. alügyész, Kis Károly v. leveltárnok, Tóth László szerkesztő és mások — Kertész Mihály

urnál, pártunk egyik buzgó alelnökénél. épp ily kedélyes nevéste folyt le. A többi Mihályokkal együtt fogadják ő is szerencse kívánatunkat. Ilyen Mihályok pedig az általános tisztelt és szeretett K. Tóth Mihály, ref. lelkész, Balogh Mihály v. főmérnök, Valter Mihály, gazd. tanár, Eöry Mihály, Nagy Mihály takp. pénztárnok, Horvát Mihály, a külföltele Szűcs Mihályok, együtt és különve, Zöld Mihály sat.

* Nagyhortobágy Szept. 29. Fegyverre hős fiak, de nem a munkára, Talpra vadász sereg vege valahára! Mit igen vártatok megjött a vad liba! Nagy sereggel jött meg puskával reája! Az éjjelt csendes ludak gá-ogása. Zavarja s a ruczak sürű hápogása, Hiányzik közülök a Concert bassussa, Vadász pusájának mért durranása. Siessetek gyorsan surt az idő hálal, Most kell felhasználni a mit a jó sors ad, Hus liba, hus rucza, léssen aratása, Annak ki legelődrét korábban megásta. Talpra, kocsiira fel! s zerdással, kulacsossal Pörcczel, fris czipóval, pálinkás butykossal Lesgödör ásásra, ásóval kapával, A hidegszél ellen jó teli bundával.

* Dely Mátyas. A kávé. A kisebb kávéházakban („Fiume”, „Magyar király”, „Nemzeti”, „Páris”, „Zrínyi”, „Zöldfa”, „Kömlő” és „Európa”) a kávé-árak emelkedése folytán okt. hó 1-től 10 kr helyett 12 kr lesz egy cszre kávé! — (Szerkesztő: Sebah! két krrel kevesebb borra-avót adok a pincesznek és így nem lesz károm! Kiadó: Könyvű önök! Miután én soha sem adok borra-avót, mi-ből kárpótolom magamat?)

* Tűz. Altmann Józsefné, kőmű-szegi tanyáján tegnapielőtt óriási tűz volt. Egy egész dohány-hodály lett a káros elem áldozatává. Ez a tizenharmadik tüzeset ezen a tanyán. A kár mindig biztosítva volt.

* Érmelleki hírek. Táncmulatság lesz H. K. Sz.-Miklóson október 2-án. A mulatságot az iskola felszerelési költségeinek fedezésére rendezik — Tanítógyűlés. Az ermelleki ev. ref. egyháze egy néptanítóinak egyesülete f. hó 21-én Bagamérben gyűlést tartott. — Halálozás. László János székhelyi iparos, elhunyt Családján kívül a tizöltöegylet is sokat vesztett vele, melynek alakulásától fogva buzgó tagja volt. — Halalos szűrés. Simon János, székhelyi lakos ittas állapotban ment haza a napokban. Utközben találkozt Vasadi Andrással, s vele öszszeszóalkozván, annak mellébe dőfte kését A sűbek veszélyesek Simont letartóztatták. — Fördőtársulati gyűlés volt Székhelydon Galambos Antal alelnöklete alatt. A társulatnak a sok javítás anyyi pénzbe került, hogy most 3650 ft függő adósága van.

* Kórházi állapot. Szeptemberben a kórházi betegek száma naponként 86 és 110 között váltakozott. A kórház annyira el van leve ma is betegesekkel, hogy része, az épp ennyifolyamatban levő takarítás miatt az udvaron kénytelen feküdni! Azt hiszük, hogy ennél komiszabb s a nemes városra nézve szegye-teljesebb ázsiai állapotot már keresni sem lehet. Még csak az afrikai vadállatokkal kell oda képzelnünk, a kik a benszülöttek által kített fölösleges ember létszámot felalják!

* Öngyilkosság. Szolocsinyi Julianna, nagymiháji illetőségű, 29 éves, r. katk. vallású, a ki Tóth Jánosnéval hoszbát idő óta szolgált mint cseléd, hétfőn reggel csillag u. lakásukon a kiskertben felakasztotta magát. A megtörtént jelentés után a hullát a városi kózkórházba szállították, honnan a megejtett boncolás után, kedden már el is temették. Gyászos elhatározásának oka ismeretlen.

* Nyilvános köszönet. Ivó István urnó ónagsága egy kosár finom szőlőt küldvén növegyeti árva házuk leánykái számára s ugyancsak az árva ház szükségie fedezésére Klein Gyula ur egy zsák búzát. Scheer Sámuel ur 25 kiló búzát és 34 kiló rozst, egy névtelenül maradni óhajto kintő emberbarát pedig 10 kiló rizskását, juttatván el hozzánk: fogadják tölem itt a nyilvános-gyás terén ugy a Noégytet, mint árvaik nevében is kifejezett hálás köszönetemet D-breczen, 1887 szept. 29. Voresné Szathmáry Teréz növegyeti elnök.

* Köszönet: nyilvánítás. Mindazon rúkonok, jó barátok és ismerősök, továbbá az egész közönség, kik elhunyt leányom temetésén megjelentek s ezáltal fájalmunkat enyhítették: fogadják ez uton is hálás köszönetem nyilvánítását. Debreczen, 1887, szept. 29. Möriz András.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutas Imre

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legjobb asztali- és lüdit ífal, kítünő hatásúnak bizonyuit köhögésnél, gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

Óra- és ékszer javítások jutányosan készítenek.

LEGNAGYOBB ÓRÁS- ÉS ÉKSZERÜZLET DEBRECZENBEN

LŐRKOVITS ARTHUR és TÁRSÁÉ

Főpiacz 2142. sz. a főposta térszomszágában, meli is rendkívül nagy választékban a legolcsóbb áron kaphatók:

Ékszer egyfelületű cylindro óra	8 frt	Ékszer szíves gyűrű	50 kr
kefelelő	14	Emaillirozott Embk. főtű	50
egyfelületű ancre	10	gyűrű keleti gyönggyel	1 frt
kefelelő	12	Arany női gyűrű	2
egyfelületű remontoir	18	férfi divatos lapp	8
kefelelő	18	pecsenyomó	8
Nickel egyfelületű	15	Valódi gyémánt női gyűrű	8
Ékszer datum	15	briliánt	15
percze ugró	16	férfi	15
Arany női	24	Ékszer lencse alakú függő	50 kr
cylindro	24	Emaillirozott	50
férfi ancre	24	Valódi gyémánt	50
remontoir	30	Arany női függő	50
datum remont.	30	Legúj. opal függő patent zárral	9
percze ugró	30	Divatos korall függő	8
1 m. hosszú inga-óra	14	Valódi gyémánt pat. zárral	14
Ugyanolyan óra s felet ütt	18	Valódi gyémánt	14
1 m. 30 cm. hosszú inga-óra	18	Ékszer briliánt	25
Ugyanolyan óra s felet ütt	22	Ékszer óralánc vékony	2
Ugyanolyan óra s felet ütt	22	Ékszer óralánc súlyosabb	4
Gyönyörű kristály salón-óra	30	tiestli óralánc	3
Félf hajó-óra: jaro szerkezettel	30	Arany női divatos rövid lánc	20
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Arany férfi óralánc vékony	20
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Arany férfi óralánc súlyos	40
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Arany katonai óralánc	25
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Arany nyaklánc	30
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Valódi tula ezüst óralánc	4
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Aranyozott ezüst női keresz	4
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Finom arany	4
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Valódi granat	4
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Valódi gyémánttal női	4
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Kutyafő v. lófej ezüst láncra	14
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Ékszer Szt-György tallér	1 frt 50 kr
Ugyanolyan óra s felet ütt	30	Aranyozott czeruza	8 frt

Divatos ezüst gyermek karké	2 frt	6 drb ezüst evő kanál	30 frt
Valódi granat női	5	kávé	10
Fokete emalle	2	zámoly	12
Kedvelt ezüst lánczárkék	6	levessző	12
Div. arany portobonheur karké	15	tejmérő	6
Div. arany portobonheur karké	15	vastagteleles kanál	6
Karké nemcs opalal	25	kés és villa	16
Valódi gyémánt karké	35	csesze eszköz	12
Kedv. ezüst nígigalamb brochetű	3	1 drb. ezüktartó	4
rózsa	3	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat női brochetű	4	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	3	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	20	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	25	1 drb. ezüktartó	4
Aranyozott ezüst női medallion	3	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	4	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	5	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	10	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	15	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	20	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	2	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	3	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	4	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	5	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	6	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	7	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	8	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	9	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	10	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	11	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	12	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	13	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	14	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	15	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	16	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	17	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	18	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	19	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	20	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	21	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	22	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	23	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	24	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	25	1 drb. ezüktartó	4
Valódi gyémánttal	26	1 drb. ezüktartó	4
Fokete emalle	27	1 drb. ezüktartó	4
Valódi granat	28	1 drb. ezüktartó	4
Divatos arany	29	1 drb. ezüktartó	4
Legújabb nemes opalos	30	1 drb. ezüktartó	4

Kivántra képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik. — Vidékre nagyobb választék is küldetik. — A megrendelések azonnal és legteljesebben vitének ki. — A meg nem felelő árak visszacseréltetnek. — Minden óráért 1 évi jótállás vállalattik. — Az összes árak a m. kir. fényező hivatal próbájával vannak ellátva. — Az árak valódiságáért jótállás vállalattik. — Az inga órák a leggyorsabban csomagoltatnak.

Üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a helyi főpiaczon, Czégely-féle 1904. sz. alatti házban

„KEGYELET”

temetkezési intézet

czim alatt, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új temetkezési intézetet nyitottam.

Előnyös összeköttetéseimmél fogva azon helyzetben vagyok, hogy a legszerényebbtől a legdiszesebb temetéseket, legjutányosabb árakban számíthatom.

A midőn új vállalatomra a n. é. közönség b. figyelmét és előforduló gyászok eseteknél kegyes pártolását tiszteletteljeser kérem, ígérem, miszerint főtörekvésem oda irányuland, hogy pontos és szolid eljárásom által a n. é. közönség b. bizalmát és pártfogását minden tekintetben kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel
Fischer János.

90

419.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül és a f. é. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s f. évi június 1-én életbe lépett eldási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.

AB. Asztali dara nagy és apró szemű	15 80
C. Szinte középszerű	14 80
0. Királyliszt	15 20
1. Lángliszt	4 80
2. Montliszt	14 40
3. Zsemjeliszt 1-ső rendű	14
4. 2-od	13 60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13 20
6. Szinte 2-od	12 60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11 60
8. Szinte 2-od	10 60
3% Barna 1-ső	9 40
3% Szinte 2-od	á 70 kg. 7 40
9. Lábliszt	70 " 5 60
10. Veres liszt	50 " 50
11. Finom korpa zsákkal	50 " 3 40
12. Durva korpa zsákkal	á 50 kg 3

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-töli engedmény a fennemlített egyezmény folyán június 1-től fogva szintén beszünttetett.
Debreczen, 1887. szept. 4.

Gyomorégés

rosz emésztés, lassu anyagcsere, vértóulás, fejfájás, szédülés megszűnnek a Lippmann-féle Karlsbadi pezsgőpor használata folytán. — Kapható 60 kr. és 2 frt. dobozokban, Debreczenben Dr. Rothschnek gyógytárában, továbbá N Váradon, Szathmáron, Szeghalmon stb.

A legbiztosabb irtó szert a buza-üszög ellen. Olajba törött készfestekeket minden színben, Lenkenczék (Firniz Szoba padló fénymázat, mindennemű fény-mázokat (lackokat), carbolsav, carbol-mész, dessinficiálásra, fertőtlenítésre, valamint:

Ermelléki ó hegyi boraimat a legtisztábban kezelve, üvegenként, ugyszintén hordószámra, 1 ltres üveg — üveg nélkül 26 kr. 1 fél literes üveg — üveg nélkül 13 kr.

Hordó számra 100 liter 20 frt, üres üvegek 10—5 kral váltatnak vissza, ajánlom Rickl József Zelmos Debreczen.

HAMBURG-AMERIKAI POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT

Közvetlen postagőzhajózás

Hamburgból Newyorkba minden szerdán és vásárnapon,
Hávreból Newyorkba minden kedden,
Stettinből Newyorkba minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindiaába havonként háromszor,
Hamburgból Mexicoba havonként egyszer.

A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett mind a hajószobákban úgy a fődéliközben elhelyezett utazóknak is a legkedvezőbb utazási alkalmat nyújtanak.

Vezénylő megbízott Prágában Venczler 15. sz.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDAJA

Debreczenben, Főpiacz Sz. Nagy Károly ház.
Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére;

elvállal; tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét-bor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hibanélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számíttatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közlések.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KÁROLY ház.

1887. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.